

MILENIJUM

2

Stig Lašon

**Devojčica koja se
IGRALA VATROM**

EVROPSKI BESTSELER # 1

BIBLIOTEKA
Ž E S T I N A

Naslov originala
Stieg Larsson
“Flickan som Lekte Med Elden”
Millennium

Copyright © Stieg Larsson 2006,
first published by Norstedts, Sweden in 2006

Translation Copyright © 2008 za srpsko izdanje Čarobna knjiga

Autor ilustracije na naslovnoj strani:

Dragan Bibin

Copyright © Čarobna knjiga

Nijedan deo ove publikacije, kao ni publikacija u celini, ne sme se reprodukovati, umnožavati, preštampavati niti u bilo kojoj drugoj formi i bilo kojim drugim sredstvom prenositi ili distribuirati bez odobrenja izdavača. Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač prema odredbama Zakona o autorskim pravima.

Published by agreement with Norstedts Agency.

ISBN: 978-86-7702-077-4

Čarobna knjiga
Beograd, 2009.

Stig Lašon

DEVOJČICA KOJA SE IGRALA VATROM

DRUGI DEO TRILOGIJE
MILENIJUM

Preveli

Danijela Babić, Dorijan Hajdu i Zorica Mančić

**Čarobna
knjiga**

PROLOG

Ležala je vezana kožnim kaiševima na malom krevetu s okvirom od kaljenog čelika. Jedan remen joj je bio čvrsto zategnut preko grudi. Ležala je na leđima. Ruke su joj bile vezane za ram kreveta, uz bokove.

Odavno je već odustala od pokušaja da se oslobodi. Bila je budna, ali je žmurila. Ako bi otvorila oči, našla bi se u mraku, spram jednog jedinog slabasnog tračka svetlosti koji je dopirao iznad vrata. U ustima je osećala neprijatan ukus i čeznula je da opere zube.

Jedan deo njene svesti osluškivao je odjek koraka, koji je značio da on dolazi. Nije znala koliko je sati, osim da već postaje prekasno za njegovu posetu. Iznenadno vibriranje kreveta nateralo ju je da otvori oči. Kao da se nekakva mašina uključila negde u zgradi. Posle nekoliko sekundi nije bila sigurna da li umišlja ili je zvuk stvaran.

U glavi je lupila recku još jednom danu.

Bio je to četrdeset treći dan u zarobljeništvu.

Nos ju je zasvirbeo i okrenula je glavu kako bi se počejala o jastuk. Bila je znojava. U sobi je bilo zagušljivo i toplo. Nosila je jednostavnu spavaćicu, koja se nabrala pod njom. Odigla je bok i kažiprstom i srednjim prstom uspela da uhvati rub spavaćice i jednu stranu polako, centimetar po centimetar, povuče nadole. Čitavu akciju ponovila je i na drugoj strani. Ispod leđa je, međutim, i dalje osećala nabor. Dušek je bio neravan i neudoban. Zbog potpune izolacije, i najsitniji nadražaji, koje inače ne bi ni primetila, postali su pojačani. Kaiševi su bili tek toliko opušteni da je mogla da promeni položaj i legne na stranu. Taj položaj joj je, međutim, bio nezgodan, jer je tada jednu ruku morala da drži iza leđa, zbog čega joj je ruka neprekidno trnula.

Nije bila uplašena. S druge strane, osećala je sve veći gnev.

Istovremeno su je mučile i sopstvene misli, koje su neprestano prelazile u nepodnošljivo fantaziranje o tome šta će joj se desiti. Prezirala je svoju nametnutu bespomoćnost. Koliko god da se trudila da se koncentriše na nešto drugo ne bi li prekratila vreme i potisnula misli o svojoj situaciji,

strah je ipak prokapavao. Poput oblaka otrovnog gasa, stajao je nad njom i pretio da će se probiti kroz njena vrata i zatrovati njeno postojanje. Otkrila je da je najbolji način za razvejanje straha maštanje o nečemu što joj uliva snagu. Zatvorila je oči i u sećanje prizvala miris benzina.

Sedeo je u automobilu sa spuštenim prozorom. Ona je pritrčala, sipala benzin kroz prozor i zapalila šibicu. Sve se zbilo u treptaju oka. Plamen je istog trenutka buknuo. On se uvijao u mukama i čula je njegove krike straha i bola. Osećala je miris spaljenog mesa i opori miris plastike i suđera sedišta koje se polako ugljenisalo.

Verovatno je zadremala, pošto nije čula korake, ali razbudila se čim su se vrata otvorila. Svetlost ju je zaslepila.

On je ipak došao.

Bio je visok. Nije znala koliko ima godina, ali bio je odrastao. Imao je kestenjastu kovrdžavu kosu, naočari s crnim okvirom i retku bradu. Mirisao je na toaletnu vodu.

Mrzela je njegov miris.

Dugo je bez reči stajao u dnu ležaja i posmatrao je.

Mrzela je njegovo ćutanje.

Svetlost mu je dopirala iza leđa i videla ga je samo kao siluetu. Iznenada joj se obratio. Imao je dubok glas i razgovetno je naglašavao svaku reč.

Mrzela je njegov glas.

Rekao je da joj je rođendan i da je došao da joj čestita. Ton mu nije bio neprijateljski ili ironičan. Bio je neutralan. Pretpostavljala je da se osmehuje.

Mrzela ga je.

Približio se i došao do uzglavlja. Stavio joj je svoju vlažnu nadlanicu na čelo i pomilovao je po kosi, što je verovatno trebalo da bude prijateljski gest. To je bio njegov rođendanski poklon za nju.

Mrzela je njegov dodir.

Nešto joj je govorio. Videla je kako mu se usne pomeraju, ali je isključila ton. Nije želela da sluša. Nije želela da odgovara. Čula je kako je povisio ton. Trunka iznerviranosti zbog izostalog odgovora uvukla mu se u glas. Govorio je o uzajamnom poverenju. Posle nekoliko minuta je učutao.

Ignorirala je njegov pogled. On je zatim slegnuo ramenima i počeo da namešta kožne kaiševe. Pritegao je remen koji joj je išao preko grudi i nadvio se nad nju.

Ona se najednom okrenula ulevo i udaljila od njega koliko god je mogla, koliko god su kaiševi dopuštali. Privukla je kolena bradi i snažno zamahnula nogama ka njegovoj glavi. Ciljala je u Adamovu jabučicu, ali ga je vrhom nožnog prsta pogodila negde ispod brade, slabim, jedva osetnim udarcem. Ponovo je pokušala da ga šutne, ali on joj je već bio izvan dometa.

Spustila je noge na krevet.

Čaršav je spao preko njegove ivice. Spavačica joj se podigla iznad stomaka.

On je dugo ćutao. Zatim je prišao krevetu i postavio kaiš i na njegov donji kraj. Pokušala je da skupi noge, ali ju je on jednom rukom uhvatio za članak, a drugom joj spustio koleno i potom vezao nogu. Obišao je krevet i to isto uradio i s njenom drugom nogom.

Time je postala potpuno bespomoćna.

Podigao je čaršav s poda i pokrio je. Dva minuta ju je u tišini posmatrao. Osećala je njegovo uzbuđenje u mraku, iako ga on nije pokazivao. Sigurno je imao erekciju. Znala je da želi da ispruži ruku i dodirne je.

Zatim se okrenuo, izašao i zatvorio vrata. Čula je kako ih zaključava, što je bilo potpuno nepotrebno s obzirom na to da ni inače nikako ne bi mogla da se oslobodi iz kreveta.

Nekoliko minuta je posmatrala tračak svetlosti iznad vrata. Onda se pomerila da proveri koliko su čvrsto kaiševi vezani. Mogla je malo da podigne kolena, ali bi joj se remeni na grudima i na nogama odmah zatezali. Ležala je potpuno mirno i zurila u prazno.

Čekala je. Maštala je o kanti benzina i šibici.

Videla ga je natopljenog benzinom. Fizički je osećala kutiju šibica u ruci. Protresla ju je. Zveckala je. Otvorila je kutiju i izvadila jedno palidrvce. Čula je kako on nešto govori, ali je zapušila uši i nije slušala njegove reči. Videla je njegov izraz lica kad je šibicu prinela kutiji. Čula je zvuk struganja fosfora o kresivo. Zvučao je poput grmljavine. Videla je kako nastaje plamen.

S mukom se osmehnula i u tom trenutku je očvrsnula.

Te noći je napunila trinaest godina.

DEO PRVI

NELINEARNE JEDNAČINE

od 16. do 20. decembra

Jednačina se imenuje po najvišem stepenu (vrednosti eksponenta) početnih nepoznatih veličina. Ako je stepen *jedan*, jednačina je prvog stepena, ako je stepen *dva*, jednačina je drugog stepena itd. Jednačine višeg stepena od prvog daju višestruke vrednosti za nepoznate veličine. Ove vrednosti nazivaju se rešenja.

Prvostepena jednačina (linearna jednačina): $3x - 9 = 0$ (rešenje: $x = 3$)

POGLAVLJE PRVO

četvrtak, 16. decembar – petak, 17. decembar

Lizbet Salander spusti naočari za sunce s vrha nosa i zaškilji ispod oboda šešira. Žena iz sobe broj 32 izašla je na bočna vrata hotela i uputila se ka jednoj od zeleno-belih stolica kraj bazena. Pogled joj je bio prikovan za tlo, a hod pomalo nesiguran.

Salanderova ju je dotad viđala samo izdaleka. Procenila je da žena ima otprilike trideset pet, ali je delovalo kao da je mogla da ima i dvadeset pet i pedeset godina. Kestenjasta kosa dosegala joj je do ramena, imala je izduženo lice i oblo telo, koje kao da je išetalo iz kataloga za ženski veš. Nosila je sandale, crni bikini i naočari za sunce s ljubičastim staklima. Bila je Amerikanka i govorila je s južnjačkim akcentom. Spustila je žuti šešir pored ligeštula i mahnula šankeru za barom Ele Karmajkl.

Lizbet Salander spusti knjigu u krilo, otpi kafu iz čaše i maši se za cigarete. Ne okrećući glavu, usmeri pogled ka horizontu. S terase kraj bazena se kroz palme i rododendrone kraj zida ispred hotela naziralo Karipsko more. Na pučini je neki jedrenjak klizio na sever, u pravcu Sent Luše ili Dominike. Nešto dalje videli su se sivi obrisi broda tegljača na putu za jug, ka Gvajani ili nekoj od susednih država. Blagi povetarac suprotstavljao se prepodnevnoj žegi, ali Lizbet svejedno oseti da joj kapljica znoja lagano klizi niz čelo. Lizbet Salander nije volela da se prži na suncu. Dane je provodila u što većoj hladovini, ali uprkos tome što je uvek sedela u natkrivenom delu terase, bila je jako preplanula. Na sebi je imala šorts kaki boje i crnu majicu bez rukava.

Iz zvučnika iznad bara dopirali su neobični tonovi odsvirani na čeličnoj buradi. Lizbet se ni najmanje nije zanimala za muziku i nije razlikovala šlagere švedskog benda Sven-Ingvaš od Nika Kejva, ali ovi tonovi su je fascinirali. Sama ideja štimovanja običnog bureta za naftu bila joj je neverovatna, a još neverovatnije joj je bilo to da neko iz nečeg takvog može da izvuče kontrolisane zvuke koji ne nalikuju ničemu drugom. Za nju su ovi tonovi bili magični.

Odjednom je osetila nervozu i ponovo pogledala Amerikanku iz hotela, kojoj su upravo doneli nekakvo narandžasto piće.

Ništa od toga nije se ticalo Lizbet. Jedino joj nije bilo jasno zašto žena to trpi. Otkad je par stigao u hotel, već četiri večeri zaredom slušala je potmulu teror koji se odigravao u susednoj sobi. Do nje su dopirali plač i prigušeni, uznemireni glasovi; nekoliko puta je čak čula i prasak šamara. Muškarac odgovoran za udarce – Lizbet je pretpostavila da je u pitanju ženin suprug – imao je četrdesetak godina. Kosa mu je bila tamna i ravna, staromodno začesljana na razdeljak po sredini. Na Grenadi je izgleda bio poslovno. Lizbet nije imala predstavu o kakvom se poslu radi, ali je primetila da čovek, obučen u fino poslovno odelo, svakog jutra pije kafu u hotelskom baru, a onda s aktovkom u ruci ulazi u taksi.

U hotel se vraćao kasno po podne. On i žena bi se kupali u bazenu i sedeli na hotelskoj terasi. Obično bi zajedno večerali, u naizgled intimnoj atmosferi ispunjenoj ljubavlju. Žena bi možda popila koju čašicu više, ali nikad nije bila pripita toliko da to bude upadljivo ili neprijatno.

Svađa u susednoj sobi počinjala bi između deset i jedanaest uveče, obično u ono vreme kad je Lizbet odlazila u krevet s knjigom o misterijama matematike u rukama. U pitanju nije bilo teško zlostavljanje. Koliko je Lizbet uspevala da razabere, radilo se o mučnim svađama bez kraja i konca. Prethodne noći nije uspela da savlada radoznalost, pa je izašla na terasu da bi kroz otvorena vrata susednog balkona oslušnula o čemu se radi. Više od sat vremena čovek se vrteo po sobi govoreći kako je obična ništarija koja ne zaslužuje takvu ženu. Nanovo je ponavljao da ga ona sigurno smatra dvoličnim. Ona mu je odvrćala da ne misli tako i pokušavala da ga smiri. Čovek je postajao sve glasniji i na kraju je zgrabio ženu i žestoko je protresao. Ona je naposljetku rekla ono što je hteo ... *da, dvoličan si*. Ovo iznuđeno priznanje smesta mu je poslužilo kao izgovor da napadne njeno ponašanje i njenu narav. Nazvao ju je kurvom – ta reč bi Lizbet Salander bez sumnje naterala da preduzme određene mere da je slučajno njoj bila upućena. Ovde pak to nije bio slučaj, što je praktično značilo da priča i nije njen problem, i zato se Lizbet dvoumila da li da uopšte nešto preduzima.

Slušala je zapanjeno njegove pridike, koje su odjednom prerasle u nešto što je zazvučalo kao šamar. Istog trenutka je donela odluku da izađe u hodnik i navali na susedna vrata, ali u sobi je najednom nastao tajac.

Sad kad je bolje pogledala ženu kraj bazena, uočila je omanju modricu na njenom ramenu i jednu ogrebotinu na kuku, ali ne i neke ozbiljnije povrede.

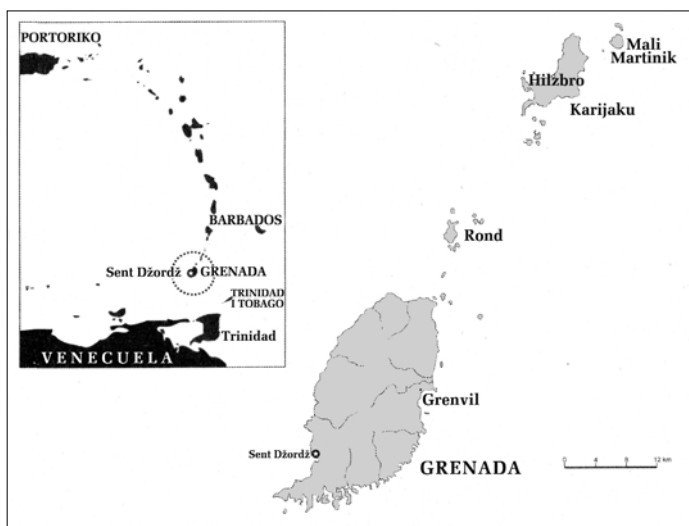
Devet meseci ranije Lizbet je na aerodromu „Leonardo da Vinči“ u Rimu naletela na nečiji zaboravljeni primerak časopisa *Popular sajens*. Članak koji je pročitala pobudio je u njoj neodređenu fascinaciju nečim tako opskurnim kao što je sferna astronomija. Potpuno impulsivno je posetila univerzitetsku knjižaru u Rimu i kupila nekoliko najvažnijih disertacija na tu temu. Da bi shvatila sfernu astronomiju, morala je, međutim, da se uputi u komplikovanije matematičke misterije. Narednih meseci je tokom putovanja često obilazila univerzitetske knjižare u potrazi za knjigama iz matematike.

Knjige su joj uglavnom stajale u torbi, a izučavanje materije bilo je nesistematično i bez nekog određenog cilja, sve dok iz univerzitetske knjižare u Majamiju nije išetala s knjigom *Dimenzije u matematici* doktora L. C. Parnoa (Univerzitet Harvard, 1999). Knjigu je našla neposredno pre puta na Florida Kiz, odakle je krenula na putovanje Karipskim ostrvima.

Obišla je Gvadelup (dva dana u nepojmljivoj rupi), Dominiku (prijatno i opuštano, pet dana), Barbados (jedan dan u američkom hotelu u kom se osećala krajnje nepoželjno) i Sent Lušu (devet dana). Na Sent Luši je mogla da ostane i duže da se nije sporečkala s pritupim članom lokalne klinačke bande, kome je bar njenog jeftinog hotela služio kao baza. Naposletku je izgubila strpljenje, odvalila ga ciglom po glavi, odjavila se iz hotela i ukrcala na trajekt za Sent Džordž, glavni grad Grenade. Dok nije kročila na palubu, za Grenadu nije bila ni čula.

Po najgorem tropskom pljusku je, u deset sati jednog novembarskog jutra, stupila na tlo Grenade. Iz brošure *Vodič kroz Karibe* saznala je da je Grenada poznata i kao *Spajs Ajlend*, Ostrvo začina, i da se ubraja u najveće proizvođače muskatnog oraščića. Na samom ostrvu živi oko sto dvadeset hiljada ljudi, a još oko dvesta hiljada Grenadana rasuto je po Sjedinjenim Državama, Kanadi i Engleskoj, što je podatak koji pruža izvestan uvid u lokalno tržište rada. Krajolik je bio brdovit, a u njegovom centru nalazio se ugašeni vulkan Grand Etang.

S istorijske tačke gledišta, Grenada je bila jedna od mnogobrojnih neupadljivih bivših britanskih kolonija. Političku pažnju pobudila je 1795, kad je oslobođeni rob pod imenom Žilijen Fedon, inspirisan Francuskom revolucijom, podigao bunu zbog koje je Kruna poslala trupe da poseku, upucaju, povešaju i osakate ogroman broj pobunjenika. Ono što je poljuljalo kolonijalni režim bila je činjenica da se čak i jedan broj siromašnih belaca pridružio Fedonovoj pobuni, bez i najmanjeg obzira na rasnu podelu. Pobuna je ugušena, ali Fedon nikada nije uhvaćen – nestao je u planinskom masivu Grand Etang, gde je prerastao u lokalnu legendu robinhudovskih dimenzija.

Nekih dvesta godina kasnije, 1979, advokat Moris Bišop pokrenuo je revoluciju koju su, kako je stajalo u vodiču, inspirisali *the communist dictatorships in Cuba and Nicaragua*. Lizbet Salander je, međutim, o revoluciji stekla sasvim drugačiju predstavu nakon susreta s Filipom Kembelom, nastavnikom, bibliotekarom i baptističkim propovednikom, čiju je gostinsku kuću iznajmljivala tokom prvih dana boravka na ostrvu. Ukratko – Bišop je bio istinski omiljen narodni vođa, koji je svrgnuo ludog diktatora; ovaj je, između ostalog, bio opsednut NLO-ima i deo skromnog nacionalnog budžeta trošio je na lov na leteće tanjire. Bišop se

zalagao za ekonomsku demokratiju i uveo prvi zakon o ravnopravnosti među polovima pre nego što su ga 1983. godine ubili.

Nakon ubistva i masakriranja stotinu dvadeset ljudi, među kojima su bili i ministar spoljnih poslova, ministar za ženska prava i jedan broj značajnih sindikalnih vođa, SAD su okupirale zemlju i uvele demokratiju. Grenadi je ovo donelo porast nezaposlenosti sa šest na gotovo pedeset procenata, kao i ponovno uspostavljanje uvoza kokaina kao daleko najvažnijeg izvora prihoda. Filip Kembel je na opis u Lizbetinom vodiču odmahnuo glavom i posavetovao joj koje osobe i kvartove da izbegava nakon što se spusti mrak.

Ovakvi saveti bili su gotovo protraćeni kad je Lizbet Salander bila u pitanju. Lizbet je ipak u potpunosti izbegla susrete s kriminalnim svetom Grenade tako što se oduševila plažom Grand Ans, smeštenom tek nešto južnije od Sent Džordža. Kilometrima duga peščana plaža bila je gotovo pusta, i Lizbet je mogla satima da šeta a da ne mora da popriča s nekim, pa čak ni da vidi drugog čoveka. Prešla je u „Kiz“, jedan od nekoliko američkih hotela u blizini Grand Ansa, i tamo provodila već sedmu nedelju. Uglavnom se samo šetala plažom i jela lokalno voće činaps, u koje se beskraino zaljubila i koje ju je po ukusu podsećalo na gorki švedski ogrozd.

Van sezone je jedva trećina kapaciteta hotela „Kiz“ bila popunjena. Jedini problem bio je taj što joj je mir i povremeno proučavanje matematike iznenada poremetio prigušeni teror iz susedne sobe.

Mikael Blumkvist pozvoni kod Lizbet Salander u ulici Lundagatan. Nije očekivao odgovor, ali mu je već bilo prešlo u naviku da nekoliko puta mesečno prođe kraj njenog stana i vidi da nije došlo do neke promene. Kroz otvor za poštu na vratima nazreo je gomilu ubačenih reklama. Bilo je deset uveče i previše mračno da bi procenio koliko se gomila povećala od njegove prethodne posete.

Još koji trenutak je neodlučno stajao u hodniku, a onda se bespomoćno okrenuo i izašao iz zgrade. Bez žurbe se prošetao do svog stana u ulici Belmanzgatan, pristavio kafu i pred početak poslednjeg dnevnika otvorio večernje novine. Osećao se utučeno i pitao se gde je Lizbet Salander. Bio je pomalo zabrinut, i po hiljaditi put se pitao šta se zapravo dogodilo.

Tokom božićnih praznika pre godinu dana pozvao je Lizbet Salander u vikendicu na Sandhamnu. Odlazili su u duge šetnje i razgovarali o posledicama dramatičnih događaja u kojima su oboje učestvovali. Sve se to dešavalo nakon što je Mikael doživeo nešto što je naknadno protumačio kao životnu krizu – bio je osuđen za klevetu i nekoliko meseci je proveo u zatvoru, novinarska karijera raspala mu se u paramparčad, a s mesta odgovornog urednika časopisa *Milenijum* pobjegao je podvijenog repa. Izenada se, međutim, sve promenilo. Zadatak da napiše biografiju industrijskog magnata Henrika Vangera, koji je Mikael doživeo kao besmisleno preplaćenu terapiju, iznenada je prerastao u grozničavo traganje za neuhvatljivim nepoznatim ubicom.

Tokom tog traganja upoznao se s Lizbet Salander. Mikael odsutno dotaknu izbledeli ožiljak koji mu je tik ispod levog uha ostavio konopac. Lizbet mu nije samo pomogla u lovu na ubicu – ona mu je bukvalno spasla život.

Sve vreme ga je izenađivala svojim neobičnim sposobnostima – fotografskim pamćenjem i izuzetnim poznavanjem kompjutera. Mikael je smatrao da se sam solidno razume u računare, ali Lizbet Salander je njima baratala kao da je u dosluhu sa samim đavolom. S vremenom je shvatio da je ona haker svetske klase, kao i to da je u ekskluzivnom internacionalnom klubu vrhunskih kompjuterskih kriminalaca smatraju legendom, poznatom, doduše, samo pod pseudonimom *Vosp*.

Upravo zahvaljujući njenoj sposobnosti da ušeta u svačiji računar i išeta iz njega, Mikael je došao do materijala koji mu je bio neophodan da svoj novinarski poraz preinači u aferu Veneštre. Čak i godinu dana kasnije, ova afera bila je predmet međunarodnih policijskih istraga o ekonomskom kriminalu i povod Mikaelovih redovnih gostovanja na TV-u.

Pre godinu dana Mikael je na čitavu priču gledao s ogromnim zadovoljstvom – doživljavao ju je kao osvetu i kao svoj povratak iz žurnalističkog blata. Zadovoljstvo ga je, međutim, brzo napustilo. Nakon nekoliko nedelja već je bio umoran od odgovaranja na jedna te ista pitanja i novinara i finansijske policije. *Žao mi je, ali ne mogu da otkrivam svoje izvore*. Kad se novinar engleske verzije lista *Azerbejdžan tajms* pomučio da do Stokholma dođe samo da bi mu postavio ista glupava pitanja, kap je

prelila čašu. Mikael je broj intervjuja sveo na minimum, i poslednjih meseci je prihvatao razgovore mahom ako bi ga na to nagovorila Ona s *TV4*, a i to se dešavalo samo onda kad bi istraga ušla u novu fazu.

Mikaelova saradnja s Onom s *TV4* imala je, uostalom, i jednu sasvim drugačiju dimenziju. Od svih novinara, ona je bila prva koja je zagrizla vest o Veneštreomovom razotkrivanju – da one večeri kad je *Milenijum* objavio tekst nije bilo njene pomoći, pitanje je da li bi priča imala tako sveobuhvatan učinak. Mikael je tek naknadno saznao da se ona i rukama i nogama borila da ubedi uredništvo da priči da prostora. Otpor prema pridavanju i najmanje pažnje nesposobnjakoviću iz *Milenijuma* bio je ogroman, i ona do samog uključenja u živi program nije znala da li će joj odred redakcijskih advokata uopšte i dozvoliti da objavi vest. Nekoliko starijih kolega pokazalo joj je palcem nadole, konstatujući da, u slučaju da greši, može da se pozdravi s karijerom. Ona je ostala pri svome, a priča je postala vest godine.

Priču je pratila tokom prve nedelje – bila je jedini izveštač koji se istinski uputio u materiju – ali je Mikael u jednom trenutku pred Božić primeo da svi novi komentari i analize potiču od njenih muških kolega. Oko Nove godine je izokola saznao da je ona jednostavno izgurana iz svega, pod izgovorom da jednu tako značajnu priču treba da prate ozbiljni ekonomski izveštači, a ne neka curica s Gotlanda ili iz Berjslugena, ili odakle već beše. Kad su ga sledeći put s *TV4* pozvali da dâ komentar, Mikael je smesta ispalio da će im izjavu dati samo ako mu ona bude postavljala pitanja. Usledilo je nekoliko dana zlovoljne tišine, ali su na kraju momci s *TV4* ipak potpisali kapitulaciju.

Mikaelova sve manja zainteresovanost za aferu Veneštreom poklopila se s nestankom Lizbet Salander iz njegovog života. I dalje mu nije bilo jasno šta se dogodilo.

Rastali su se drugog dana po Božiću, i u međuvremenu se nisu viđali. Mikael ju je pozvao kasno uveče uoči Nove godine, ali ona mu nije odgovorila.

Tokom novogodišnje večeri je dva puta išao do njenog stana i zvonio joj na vrata. Pri prvom pokušaju u stanu je bilo svetla, ali mu Lizbet nije otvarala. Drugi put je stan bio u mraku. Prvog januara je ponovo pokušao da je dobije telefonom, ali i ovoga puta ostao je bez odgovora. Od tada se svaki njegov poziv završavao porukom da *korisnik nije dostupan*.

Tokom narednih dana video ju je dva puta. Nakon bezuspešnih telefonskih poziva, početkom januara je otišao do nje, seo na stepenice ispred njenih vrata i otvorio knjigu koju je poneo sa sobom. Nakon četiri sata upornog čekanja, Lizbet se, u nekoliko minuta do jedanaest uveče, konačno pojavila u ulazu. Nosila je nekakav smeđi karton i iznenađeno zastala kad ga je ugledala.

„Zdravo, Lizbet“, pozdravio ju je i zatvorio knjigu.

Bledo ga je pogledala, ni toplo ni neprijateljski, a onda prošla pored njega i gurnula ključ u bravu.

„Je l' bi mi skuvala kafu?“, upitao ju je Mikael.

Ona se okrenula i odgovorila mu prigušenim glasom.

„Idi odavde. Ne želim više da te vidim.“

Potom mu je, potpuno zapanjenom, zalupila vrata pred nosom. Čuo je kako okreće ključ u bravi.

Sledeći put ju je video samo tri dana kasnije. Vozio se metroom od Slusena do glavne stanice; kad se voz zaustavio u Starom gradu, on je pogledao kroz prozor, i na peronu, na tek dva metra od sebe, ugledao Lizbet. Primetio ju je u trenutku kad su se vrata zatvarala. Pet sekundi je gledala kroz njega kao da je vazduh, a onda se okrenula i nestala mu iz vidokruga baš kad je voz krenuo dalje.

Njena poruka je bila potpuno jasna. Lizbet Salander ne želi da ima išta s Mikaelom Blumkvistom. Odstranila ga je iz svog života bez objašnjenja, jednako efektno kao da je izbrisala dokument iz kompjutera. Promenila je broj mobilnog telefona i nije odgovarala na mejlove.

Mikael uzdahnu, isključio TV i kroz prozor se zagleda u zgradu Gradske skupštine.

Pitao se da li greši što uporno odlazi do njenog stana. Oduvek je smatrao da treba da se ukloni ako mu neka žena tako jasno stavlja do znanja da za njega ne želi da čuje. U njegovim očima je nepoštovanje takve poruke bilo isto što i nedostatak poštovanja prema njoj kao osobi.

Mikael i Lizbet su spavali jedno s drugim, ali to se dogodilo na njenu inicijativu, i veza je trajala pola godine. Ako je ona odlučila da priču završi jednako nenadano kako ju je i započela, Mikael se s tim potpuno slagao. Odluka je bila na njoj. On nije imao problema sa snalaženjem u ulozi

bivšeg dečka – ako je to ono što je uopšte bio – ali ga je zbunjivalo to što se Lizbet Salander potpuno ogradila od njega.

Nije bio zaljubljen u nju – bili su nespojivi koliko se to samo moglo zamisliti – ali ta prokleta, zaguljena devojka bila mu je draga i istinski mu je nedostajala. Mislio je da je njihovo prijateljstvo obostrano. Sve u svemu – osećao se kao idiot.

Dugo je stajao kraj prozora.

Na kraju je doneo čvrstu odluku.

Ako ga Lizbet Salander ne podnosi toliko da ne može čak ni da se prisili da ga pozdravi kad se sretnu u metrou, onda je s njihovim prijateljstvom po svoj prilici gotovo, i šteta se nije mogla popraviti. Više neće pokušavati da stupi u kontakt s njom.

Lizbet Salander baci pogled na ručni sat i primeti da je, iako samo sedi u hladu, potpuno oblivena znojem. Bilo je pola jedanaest pre podne. Upamtila je tri reda dugačku matematičku formulu i sklopila *Dimenzije u matematici*. Potom je sa stola pokupila cigarete i ključ.

Soba joj je bila na drugom, ujedno i poslednjem spratu hotela. Svukla se i otišla pod tuš.

Dvadeset centimetara dugačak gušter upiljio se u nju sa svog mesta tik ispod plafona. Lizbet mu je uzvratila pogledom, ali nije učinila ništa da ga otera. Ostrvo je bilo puno guštera, i u sobu su joj ulazili provlačeći se kroz žaluzine, ispod vrata ili kroz otvor za ventilaciju u kupatilu. Lizbet je prijala društvo koje ju je pretežno ostavljalo na miru. Voda je bila hladna, ali ne i ledena, i ona ostade pet minuta pod tušem da bi se rashladila.

Kad je gola izašla iz kupatila, zastala je pred ogledalom na ormaru i zamišljeno se zagledala u svoje telo. I dalje je imala tek četrdesetak kilograma i bila visoka sto pedeset centimetara – tu nije mogla bogzna šta da uradi. Udovi su joj bili tanki kao u lutke, šake sitne, a kukovi zaobljeni tek u naznakama.

Sada je, međutim, imala grudi.

Celog života je bila ravna kao da još nije ušla u pubertet. Jednostavno je delovala smešno, i uvek se osećala neprijatno kad je trebalo da se skinе pred nekim.

Sad je odjednom imala grudi. Nisu u pitanju bile nikakve bombe (koje inače nije ni htela, i koje bi na njenom mršavom telu izgledale još smešnije), već čvrste, okrugle grudi srednje veličine. Promena je pažljivo sprovedena i proporcije su bile krajnje razumne. Razlika je, međutim, bila drastična, i što se izgleda i što se njenog ličnog zadovoljstva ticalo.

Pet nedelja je provela na klinici u Đenovi da bi dobila implantate za svoje nove grudi. Izabrala je kliniku i lekare koji su važili za apsolutno najbolje i najozbiljnije u Evropi. Šarmanтна i uzdržana lekarka pod imenom Alesandra Perini konstatovala je da su Lizbetine grudi fizički nerazvijene i da je uvećanje zato medicinski opravdano.

Zahvat nije bio bezbolan, ali grudi su i na oko i na dodir delovale potpuno prirodno, a ožiljci su bili gotovo neprimetni. Lizbet se ni na trenutak nije pokajala zbog svoje odluke. Bila je zadovoljna. I posle pola godine je, svaki put kad bi se gola našla pred ogledalom, zapanjeno zastajala i zadovoljno konstatovala da je podigla kvalitet svog života.

Boravak na klinici u Đenovi iskoristila je i za to da ukloni jednu od svojih devet tetovaža – osicu od dva centimetra na desnoj strani vrata. Lizbet je volela svoje tetovaže, naročito velikog zmaja koji joj se protezao od lopatice do zadnjice, ali je ipak odlučila da se reši osice. Razlog je bio taj što je tetovaža bila toliko vidljiva i upadljiva da je Lizbet po njoj mogla lako da se upamti i identifikuje. Lizbet Salander nije želela da je upamte i identifikuju. Tetovaža je uklonjena laserom, i Lizbet je pod prstom mogla da oseti blagi ožiljak. Ako bi je neko pažljivije pogledao, video bi da joj je preplanula koža na tom mestu za nijansu svetlija, ali se na prvi pogled ništa nije primećivalo. Boravak u Đenovi koštao ju je ukupno sto devedeset hiljada kruna.

Što je ona sebi mogla da priušti.

Trgla se iz sanjarenja pred ogledalom i obukla gaćice i brushalter. Dva dana nakon što je napustila kliniku u Đenovi, po prvi put je u svom dvadesetpetogodišnjem životu ušla u prodavnicu ženskog veša i kupila ono što joj nikada ranije nije trebalo. Odonda je napunila dvadeset šest godina, a grudnjak je još uvek nosila s izvesnim zadovoljstvom.

Obukla je farmerke i crnu majicu s tekstem *Consider this a fair warning*, obula sandale, uzela šešir i prebacila crnu plastičnu torbu preko ramena.

Na putu ka izlazu iz hotela primetila je da se na recepciji okupila uznemirena grupica gostiju. Usporila je hod i načulila uši.

„*Just how dangerous is she?*“, glasno je i s evropskim akcentom upitala jedna tamnoputa žena. Lizbet ju je prepoznala kao jednog od putnika koji su nedelju dana ranije stigli čarter-letom iz Londona.

Fredi Makbejn, prosedi recepcioner koji je Lizbet uvek pozdravljao prijateljskim osmehom, delovao je zabrinuto. Objasni da će svi gosti hotela biti upućeni u proceduru, te da nema razloga za brigu dok god se svi do detalja budu pridržavali uputstava. Čim je ovo izgovorio, okupljeni ga zasuše pitanjima.

Lizbet Salander se namršti i produži do bara za kojim je stajala Ela Karmajkl.

„Šta se dešava?“, upita Lizbet pokazujući palcem ka gužvi na recepciji.

„*Matilda* preti da nam svrati u posetu.“

„*Matilda?*“

„Orkan – pojavio se iznad Brazila pre nekoliko nedelja i jutros je protutnjao pravo kroz Paramaribo, glavni grad Surinama. Ne zna se u kom će smeru nastaviti – verovatno na sever ka Americi – ali ako produži na zapad uz obalu, Trinidad i Grenada su mu tačno na putu. Dakle, može se desiti da nam bude vetrovito.“

„Mislila sam da je sezona orkana prošla.“

„I jeste – upozorenja obično dobijamo tokom septembra i oktobra, ali zbog efekta staklene bašte i tolikih klimatskih promena, u poslednje vreme više ništa ne možemo pouzdano da znamo.“

„Okej. I kad da očekujemo *Matildu?*“

„Uskoro.“

„Je l' treba nešto ja da uradim?“

„Lizbet, s orkanima nema šale. Grenadu je sedamdesetih pogodio orkan koji je za sobom ostavio pustoš. Imala sam jedanaest godina i tad sam živela u jednom selu u Grand Etangu, bliže Grenvilu – nikad neću zaboraviti tu noć.“

„Hm.“

„Ali, ne treba da brineš. Gledaj da se u subotu ne udaljavaš od hotela. Spakuj u jednu torbu ono što ti je neophodno – na primer, taj kompjuter

na kom se stalno igraš – i ponesi je sa sobom ako nam naredi da se spustimo u podzemno sklonište. To je sve.“

„Okej.“

„Hoćeš da popiješ nešto?“

„Ne.“

Lizbet Salander izađe bez pozdrava, a Ela Karmajkl se pomirljivo nasmeši – trebalo joj je neko vreme da se navikne na neobično ponašanje ove čudne devojke i da shvati da ona nije arogantna, već jednostavno znatno drugačija. Lizbet je plaćala svoje piće bez pogovora, nije se opijala, držala se po strani i nikada nije pravila probleme.

Gradski saobraćaj u Grenadi pretežno se svodio na živopisno dekorisane minibuseve, čiji polasci uglavnom nisu podlegali redu vožnje i sličnim formalnostima. S druge strane, za dana ih je bilo sasvim dovoljno, ali je nakon što bi mrak pao kretanje bez sopstvenog vozila bilo praktično nemoguće.

Lizbet Salander je tek koji minut stajala kraj puta za Sent Džordž pre nego što je naišao jedan od autobusa. Vozač je bio rastafarijanac i iz zvučnika je iz sve snage tuklo *No Woman No Cry*. Lizbet zapuši uši, dade dolar za kartu i provuče se između pozamašne dame prosede kose i dva dečaka u školskim uniformama.

Sent Džordž se smestio u polukružnom zalivu koji je činio unutrašnju luku Kernidž. Oko luke su se dizali strmi brežuljci s kućama, starim kolonijalnim zgradama i utvrđenjem Fort Rupert, smeštenom na litici na rtu.

Sent Džordž je bio krajnje kompaktan i zbijen grad, s mnoštvom uzanih uličica i prolaza. Kuće su bile načičkane po strmim brežuljcima, a zaravni jedva da je bilo drugde sem na severnom obodu grada, gde su se smestili hipodromom i igralište za kriket.

Lizbet izađe u centru luke i prošetala se do prodavnice „Makintajerova elektronika“ na vrhu jedne kratke uzbrdice. Roba koja se prodavala na Grenadi pretežno je poticala iz Sjedinjenih Američkih Država i Engleske, pa je zato koštala dvostruko više nego drugde, ali prodavnica je zauzvrat bila klimatizovana.

Rezervne baterije koje je naručila za svoj „epl pauerbuk“ (G4 titanijum sa 17-inčnim ekranom) najzad su stigle. U Majamiju je kupila „palmpajlot“ sa sklopivom tastaturom – s njega je imala pristup elektronskoj pošti i

mogla je jednostavno da ga gurne u plastičnu torbu umesto da sa sobom vuče laptop – ali je ručni kompjuter bio bedna zamena za 17-inčni ekran. Originalne baterije laptopa, međutim, bile su na izdisaju, i morale su da se dopunjavaju svakih pola sata. To je bilo pravo mučenje, i zato što je Lizbet ponekad želela da s kompjuterom sedi na terasi kraj bazena, ali i zato što na Grenadi nije baš moglo da se računa na redovno snabdevanje strujom – tokom nekoliko nedelja koje je provela na ostrvu, Lizbet je doživela dva duža nestanka struje. Platila je kreditnom karticom s računa u posedu firme „Vosp enterprajziz“, gurnula baterije u plastičnu torbu i vratila se na podnevnu žegu.

Svrtila je u banku „Barklis“, podigla trista dolara u gotovini, a potom na pijaci kupila vezu šargarepe, nekoliko manga i litar i po mineralne vode. Torba joj je znatno otežala; dok se spustila u luku, već je bila i gladna i žedna. Prvo se uputila u „Oraščić“, ali je ulaz u restoran bio zakrčen gostima, pa je produžila u mirniju „Palubu“, na kraju luke. Sela je na terasu i poručila tanjir lignji s prženim krompirom i flašu „kariba“, lokalnog piva. Neko je u restoranu ostavio primerak lokalnih novina *Grenejdijan vojs* i Lizbet ih je listala nekoliko minuta. Jedini zanimljiv članak na koji je naišla donosio je dramatično upozorenje o mogućem naletu Matilde. Tekst je pratila slika razorenih kuća, podsetnik na pustoš koju je prethodni orkan ostavio za sobom.

Lizbet sklopi novine, otpi pivo direktno iz flaše i zavalila se u stolicu. U tom trenutku iz bara na terasu izađe čovek iz sobe 32. U jednoj ruci bila mu je smeđa aktovka, a u drugoj velika čaša „koka-kole“. Preleteo je pogledom preko Lizbet bez ikakve naznake da ju je prepoznao, seo na suprotni kraj terase i zagledao se u vodu u zalivu.

Lizbet je proučavala njegov profil. Čovek je delovao potpuno odsutno – sedam minuta je nepomično sedeo, a onda je iznenada podigao čašu i otpio tri velika gutljaja. Vratio je čašu na sto i ponovo se zagledao u vodu. Nekoliko trenutaka kasnije, Lizbet otvori torbu i izvuče *Dimenzije u matematiци*.

Celog života su je zanimale mozgalice i zagonetke. Kad je imala devet godina, majka joj je poklonila Rubikovu kocku. Logička sposobnost našla

joj se na probi; nakon četrdeset grozničavih minuta, Lizbet je shvatila kako kocka funkcioniše. Posle toga nije imala problema da je složi. Nikad nije pogrešno odgovorila ni na jedno pitanje iz testova inteligencije koje su objavljivale novine: pet figura čudnog oblika s pitanjem kako bi šesta u nizu trebalo da izgleda. Odgovor joj je uvek bio očigledan.

U osnovnoj školi je naučila sabiranje i oduzimanje. Množenje, deljenje i geometrija bili su logičan nastavak. Umela je da sabere račun u restoranu, napravi fakturu i izračuna putanju granate koja je ispaljena određenom brzinom i pod određenim uglom. To joj je dolazilo samo od sebe. Pre nego što je pročitala članak u *Popular sajensu*, matematika je nije ni najmanje zanimala, niti je razmišljala o tome da tablica množenja uopšte spada u matematiku. Tablicu množenja je zapamtila u roku od jednog popodneva u školi i nije shvatala zašto nastavnik nastavlja da o tome žvače tokom cele godine.

Sasvim neočekivano, počela je da uviđa neumoljivu logiku što je stajala iza rezona i formula koje su se našle pred njom – to ju je i odvelo do polica s matematičkim knjigama u univerzitetskoj biblioteci. Ali tek pošto je u ruke uzela *Dimenzije u matematici*, pred njom se otvorio jedan potpuno novi svet. Matematika je zapravo logička slagalica s beskonačnim varijacijama – zagonetkama koje je moguće rešiti. Trik nije u tome da se nešto izračuna. Pet puta pet uvek je dvadeset pet. Trik je u tome da se razumeju složena pravila koja omogućavaju rešavanje bilo kog matematičkog problema.

Knjiga *Dimenzije u matematici* nije bila običan udžbenik, već cigla od 1.200 strana o istoriji matematike, od antičke Grčke pa sve do današnjih pokušaja da se ovlada sfernom astronomijom. Smatrana je Biblijom, slično onome što je Diofantova *Aritmetika* nekada predstavljala (i još uvek predstavlja) za ozbiljne matematičare. Kad je *Dimenzije* otvorila prvi put, na terasi hotela na plaži Grand Ans, odjednom se našla u začaranom svetu cifara, u knjizi pisca koji je bio i pedagog, a koji je čitaoca uspevao i da zabavi anegdotama i teško dokučivim matematičkim problemima. Mogla je da isprati razvoj ove nauke od Arhimeda do savremene laboratorije „Džet propulzn“ u Kaliforniji. Razumela je metode na osnovu kojih oni rešavaju probleme.

Pitagorina teorema, $a^2 + b^2 = c^2$, formulisana oko 500 g. p.n.e, za Lizbet dotad nije predstavljala poseban doživljaj. Sada je najednom razumela

sadržaj onoga što je zapamtila u višim razredima osnovne škole, na nekom od retkih predavanja na kojima je bila. *U pravouglom trouglu kvadrat nad hipotenuzom jednak je zbiru kvadrata nad katetama.* Bila je fascinirana Euklidovim otkrićem 300 g. p. n. e. da je savršen broj uvek *proizvod dva broja, pri čemu je prvi broj stepen broja 2, a drugi razlika između sledećeg stepena broja 2 i broja 1.* To je predstavljalo produblјivanje Pitagorine teoreme i Lizbet je odmah uvidela beskonačne mogućnosti.

$$6 = 2^1 \times (2^2 - 1)$$

$$28 = 2^2 \times (2^3 - 1)$$

$$496 = 2^4 \times (2^5 - 1)$$

$$8128 = 2^6 \times (2^7 - 1)$$

Mogla je da nastavi do beskonačnosti a da ne nađe broj koji bi prekršio pravilo. Bila je to logika koja se poklapala s Lizbetinin osećajem za apsolutno. Sa zadovolјstvom je išćitala poglavlja o Arhimedu, Njutnu, Martinu Gardneru i desetak drugih klasićnih matematićara.

Zatim je došla do poglavlja o Pjeru de Fermau, tvorcu *Fermaove teoreme*, matematićke zagonetke koja ju je okupirala sedam nedelja. Što je, inaće, ništavan period, s obzirom na to da je Ferma izluđivao matematićare skoro četiri stotine godina pre nego što je tek 1993. Englez po imenu Endru Vajls uspeo da reši njegovu slagalicu.

Fermaova teorema ispostavila se prilićno lakim zadatkom.

Pjer de Ferma rođen je 1601. godine u mestu Bomon de Lomanj u severozapadnoj Francuskoj. Što je najzabavnije, nije čak ni bio matematićar; bio je službenik, a matematika mu je predstavljala samo bizarnu razbibrigu. Uprkos tome, Ferma se smatra jednim od najnadarenijih samoukih matematićara u istoriji. Baš kao i Lizbet Salander, i njega je zabavljalo rešavanje zagonetki i slagalica. Izgleda da ga je posebno zabavljalo mućenje drugih matematićara time što bi konstruisao problem a ne bi priložio rešenje. Filozof Rene Dekart nadenuo je Fermau niz pogrđnih epiteta, dok ga je njegov engleski kolega Džon Volis nazvao „prokletim Francuzom“.

Tridesetih godina XVII veka izašao je francuski prevod Diofantove *Aritmetike* koji je sadržavao kompletan pregled teorema što su ih formulisali Pitagora, Euklid i ostali antički matematičari. Dok je proučavao Pitagorinu teorem, Ferma je, u naletu čiste genijalnosti, stvorio svoj besmrtni matematički problem. Formuliseo je varijaciju na Pitagorinu teoremu. Umesto $a^2 + b^2 = c^2$, Ferma je stepene podigao na kub: $x^3 + y^3 = z^3$.

Problem je bio u tome što ova nova jednačina za rešenje nije imala cele brojeve. Ferma je time, umevši samo jednu malu teorijsku promenu, preobrazio formulu s beskonačno mnogo savršenih rešenja u čorsokak bez ijednog rešenja. Upravo u tome se i sastoji njegova teorema – Ferma je tvrdio da u čitavom beskonačnom univerzumu brojeva ne postoji celi broj čiji je kub zbir kubova neka druga dva broja i da to važi za sve stepene više od 2, dakle, za sve više od onih u Pitagorinoj teoremi.

Da ova teorija drži vodu, ubrzo su se složili i ostali matematičari. Kroz *trial and error* konstatovali su da ne mogu da nađu broj koji bi opovrgao Fermaovu tvrdnju. Jedini problem bio je u tome što, i da su računali do kraja vremena, nisu mogli da isprobaju sve postojeće brojeve – s obzirom na to da ih ima beskonačno – pa stoga nisu mogli da budu stoprocentno sigurni da naredni broj neće opovrgnuti Fermaovu teoremu. Naime, u matematici tvrdnje moraju biti takve da se mogu matematički dokazati i izraziti opštevažećom i naučno ispravnom formulom. Matematičar mora da bude u mogućnosti da se pojavi na podijumu i izgovori reči „to je tako zato što...“.

Ferma je, po svom običaju, kolegama pokazao srednji prst. Na margini svog primerka *Aritmetike* ovaj matematički genije je nazvrljao postavku problema i završio s nekoliko redaka teksta. *Cuius rei demonstrationem mirabilem sane detexi hanc marginis exquisitas non caperet*. Ova rečenica je postala besmrtna u istoriji matematike: *Otkrih uistinu predivan dokaz ovoga, no ne nađoh na margini mesta, te ga ne napisah ovde*.

Ako mu je namera bila da razbesni kolege, onda je u tome izvanredno uspeo. Od 1637. godine svaki matematičar koji je držao do sebe trošio je vreme, katkad i pozamašno, pokušavajući da nađe Fermaov dokaz. Generacije mislilaca nisu imale uspeha, sve dok 1993. Endru Vajls nije izneo konačan dokaz. Bdeo je nad zagonetkom dvadeset pet godina, od kojih poslednjih deset skoro neprekidno.

Lizbet Salander je bila potpuno zapanjena.

Odgovor je, zapravo, nije ni zanimao. Poenta je u samom rešavanju problema. Kad se nađe pred zagonetkom, ona je reši. Pre nego što je shvatila principe rasuđivanja, matematičke misterije su joj oduzimale dosta vremena, ali uvek je dolazila do tačnog odgovora bez virenja u rešenja.

Tako je, nakon što je pročitala Fermaovu teoremu, uzela blok i počela da škraba cifre, ali nije uspela da dođe do dokaza.

Nije htela da vidi odgovor, pa je preskočila deo u kojem je predstavljeno Vajlsovo rešenje. Umesto toga je završila s čitanjem *Dimenzija* konstatujući da joj rešavanje nijednog drugog problema iz knjige nije predstavljalo veću poteškoću. Zatim se vratila Fermaovoj zagoneci i iz dana u dan je, sve iznerviranija, lupala glavu oko toga kakav je to „čudesan dokaz“ Ferma imao na umu. Zapadala je iz jednog ćorsokaka u drugi.

Lizbet podiže glavu kad čovek iz sobe 32 iznenada ustade i pođe ka izlazu. Ona baci pogled na sat i zaključi da je nepomično sedeo dva sata i deset minuta.

Ela Karmajkl spusti čašu na šank pred Lizbet Salander, konstatujući da Lizbet ni najmanje ne zanimaju roza pića sa smešnim kišobrančićima. Lizbet je uvek naručivala isto – rum s „koka-kolom“. Izuzev jedne večeri, kad je Salanderova bila fenomenalno raspoložena i toliko se napila da je Ela bila primorana da zamoli nekog od osoblja da je odnese do sobe, Lizbetina konzumacija pića sastojala se od kafe s mlekom, ponekog žestokog pića ili lokalnog piva „karib“. Kao i obično, sedela je na samom kraju desne strane šanka i čitala knjigu s komplikovanim matematičkim formulama, što je u očima Ele Karmajkl bio čudan izbor literature za devojkicu njenih godina.

Konstatovala je i to da Lizbet Salander nije bila ni najmanje zainteresovana za to da se s nekim smuva. Ono malo slobodnih muškaraca što je pokušalo da je startuje odbijala je ljubazno ali odlučno, u jednom slučaju ne čak ni preterano ljubazno. Kris Makalen, kog je Lizbet grubo odbila, bio je lokalni mangup kome je i trebalo pokazati gde mu je mesto. Zato se Ela i nije previše iznenadila kad se nekako spotakao i pao u bazen posle celovečernjeg prepiranja s Lizbet Salander. U Makalenove dobre osobine spadalo je to što nije bio zloпамtilo. Vratio se sledeće večeri, trezan, i pozvao

Lizbet na pivo, što je ona posle kraćeg premišljanja prihvatila. Posle toga su se učtivo pozdravljali kad bi u baru naleteli jedno na drugo.

„Je l' sve u redu?“, upita Ela.

Lizbet Salander klimnu glavom i uze čašu.

„Ima li nešto novo u vezi s Matildom?“, upita.

„Još uvek ide ka nama. Smeši nam se neprijatan vikend.“

„Kad ćemo znati?“

„I nećemo dok ne prođe. Može da krene pravo na Grenadu i onda odluči da zaokrene na sever.“

„Često imate orkane?“

„Tu i tamo. Najčešće nas zaobiđu – u suprotnom ostrva ne bi ni bilo. Ali ne brini.“

„Ne brinem.“

Iznenada začuše malo glasnjiji smeh; kada su se okrenule, ugledaše ženu iz sobe 32, koju je izgleda nasmejalo nešto što joj je muž ispričao.

„Ko su ovi?“, upita Lizbet.

„Dr Forbs? Amerikanci iz Ostina u Teksasu.“

Ela Karmajkl je reč „Amerikanci“ izgovorila s određenim gađenjem.

„Znam da su Amerikanci. Šta rade ovde? Je l' on lekar?“

„Ne, nije ta vrsta doktora. Ovde je zbog fondacije 'Santa Marija'.“

„Šta je to?“

„Finansiraju obrazovanje nadarene dece. On je dobar čovek. Pregovara s Ministarstvom obrazovanja o izgradnji nove škole u Sent Džordžu.“

„Dobar čovek koji bije ženu“, reče Lizbet Salander.

Ela Karmajkl začuta i oštro je pogleda, a zatim ode do druge strane bara noseći „karib“ lokalnim mušterijama.

Lizbet je posedela još deset minuta s nosom uronjenim u *Dimenzije*. Još pre puberteta je postala svesna da poseduje fotografsko pamćenje i da se time u potpunosti razlikuje od svojih drugova iz odeljenja. Tu svoju osobinu nikome nije otkrila – osim Mikaelu Blumkvistu, u jednom trenutku slabosti. Ceo tekst iz *Dimenzija* već je znala napamet i vucarala je knjigu sa sobom samo zato što joj je predstavljala vizuelnu vezu s Fermaom, kao da joj je postala neka vrsta talismana.

Ali ove večeri pažnju joj nisu držali ni Ferma ni njegova teorema. Pred očima joj je bila slika dr Forbsa kako nepomično sedi i zuri u jednu tačku u moru.

Nije mogla da objasni zašto je iznenada osetila da nešto nije u redu.

Na kraju zatvori knjigu, ode do sobe i uključi laptop. Nije joj padalo na pamet da surfuje po internetu. Hotel nije imao kablovsku vezu, ali njen kompjuter je imao ugrađen modem na koji je mogla da priključi svoj mobilni telefon i na taj način šalje i prima mejlove. Na brzinu napisa poruku i posla je na adresu <plejg_xyz_666@hotmail.com>:

[Nemam kablovski net. Treba mi informacija o izvesnom dr Forbsu iz fondacije „Santa Marija“ i njegovoj ženi. Žive u Ostinu u Teksasu. Plaćam 500 dolara onome ko obavi istraživanje. Vosp.]

Mejlu je priložila svoj originalni PGP-ključ, kodirala tekst *Plejgovim* PGP-ključem i poslala ga. Zatim pogleda na sat i vide da je nekoliko minuta iza osam uveče.

Lizbet isključi laptop, zaključa sobu i odšeta četiristo metara niz obalu, pređe put za Sent Džordž i pokuca na vrata jedne stračare iza restorana „Kokosov orah“. Džordž Blend je bio šesnaestogodišnji student. Želeo je da postane lekar ili advokat – ili možda astronaut – i bio je tanušan poput Lizbet Salander i skoro jednako nizak.

Lizbet ga je upoznala na plaži tokom prve nedelje boravka na Grenadi, dan nakon što je prešla na Grand Ans. Šetala je plažom, a potom sela u hladovinu ispod palminog drveća i gledala decu koja su nedaleko od nje igrala fudbal. Bila je uronila u *Dimenzije* kad je on prišao i seo na samo nekoliko metara od nje. Činilo se da je nije ni primetio. Posmatrala ga je u tišini. Mršavi, tamnopusiti momak u sandalama, crnim pantalonama i beloj košulji.

Baš kao i ona, i on je bio udubljen u knjigu. Baš kao i ona, i on je proučavao knjigu o matematici – *Osnove 4*. Koncentrisano je čitao i zapisivao nešto u vežbanku. Tek kad se Lizbet posle pet minuta nakašljala, on je postao svestan njenog prisustva i panično je skočio. Izvinio se na uznemiravanju i pošao, a Lizbet ga je u tom trenutku pitala da li čita o složenim brojevima.

Algebra. Posle dva minuta, Lizbet mu je ukazala na fundamentalnu grešku koju je pravio u računu. Posle pola sata, njegov domaći bio je urađen. Posle sat vremena, prešli su celo naredno poglavlje u vežbanci, a Lizbet mu je sistematično objasnila trikove računskih operacija. Gledao ju je s divljenjem. Posle dva sata, ispričao joj je da mu je mama u Torontu u Kanadi, a tata u Grenvilu, na drugoj strani ostrva, dok on sam živi u jednoj šupi malo dalje uz obalu. Bio je najmlađe dete u porodici i imao je tri sestre.

Njegovo društvo je na Lizbet Salander delovalo začuđujuće opuštajuće. Situacija je bila neobična. Ona skoro nikad nije započinjala razgovor samo priče radi. Nije se radilo o stidljivosti. Konverzacija je za nju imala praktičnu funkciju – kako da dođem do apoteke ili koliko košta hotelska soba. Konverzacija je imala i poslovnu funkciju. Kad je u firmi „Milton sekjurit“ za Dragana Armanskog radila kao istražitelj, nije imala problema da vodi duge razgovore kako bi došla do podataka.

S druge strane, gnušala se privatnih razgovora, koji su uvek vodili do kopanja po onome što je ona smatrala svojim ličnim stvarima. *Koliko imaš godina – pogadaj. Je l' ti se sviđa Britni Spirs – ko? Da li ti se dopadaju slike Karla Lašona – nikad nisam razmišljala o tome. Jesi li ti lezbijka – to te se apsolutno ne tiče.*

Džordž Blend je bio smotan i sramežljiv, ali bio je učtiv i pokušavao je da s Lizbet vodi inteligentne razgovore, a ne da se s njom nadmeće ili kopa po njenom privatnom životu. Baš kao i ona, činilo se da je i on sam. Začudo, prihvatio je da se jedna matematička boginja jednostavno pojavila na plaži Grand Ans i delovao je zadovoljan time što je htela da se druži s njim. S plaže su krenuli posle nekoliko sati, kad se sunce već približilo horizontu. Pošli su u šetnju ka njenom hotelu, a on joj je pokazao svoj studentski smeštaj i postideno je pozvao na čaj. Prihvatila je, što ga je iznenadilo.

Stan mu je bio krajnje jednostavan; stračara s jednim starim stolom, dve stolice, krevetom i ormarom za odeću i posteljinu. Jedino osvetljenje dolazilo je od male stonice lampe s kablom koji je vodio do restorana. Imao je mali rešo umesto šporeta. Ponudio ju je večerom koja se sastojala od pirinča i povrća serviranih na plastičnim tanjirima. Smelo ju je ponudio i cigaretom lokalne zabranjene supstance, što je takođe prihvatila.

Salanderovoj nije bilo teško da primeti kako njeno prisustvo utiče na Džordža i da on nije sasvim siguran kako da se ponaša. Impulsivno je

odlučila da mu dozvoli da je zavede. To se, međutim, razvilo u složenu i mučnu proceduru pri kojoj je on nesumnjivo razumeo njene signale, ali nije imao pojma kako da na njih reaguje. Obletao je kao mačka oko vruće kaše dok ona nije izgubila strpljenje, odlučno ga gurnula na krevet i skinula se.

Bio je to prvi put da je neko vidi голу posle operacije u Đenovi. Napustila je kliniku s blagim osećajem panike. Trebalo joj je dosta vremena da uvidi da niko ne zuri u nju. Lizbet Salander nikad nije zanimalo šta drugi misle o njoj i nije joj bilo jasno zašto se odjednom oseća tako nesigurno.

Džordž Blend je bio savršeni debi za njeno novo ja. Kad je (posle određenog podstrekivanja) konačno uspeo da joj otkopča brushalter, odmah je, pre nego što je i počeo da se skida, isključio lampu pored kreveta. Lizbet je shvatila da je stidljiv i uključila je lampu. Pažljivo je posmatrala njegovu reakciju kad je nespreno počeo da je dodiruje. Opustila se tek dosta kasnije te večeri, uvidevši da on njene grudi smatra potpuno prirodnim. S druge strane, činilo se da baš i nema s mnogo čime da ih uporedi.

Nije joj bio plan da na Grenadi nađe maloletnog ljubavnika. To je bio poriv, i kad je kasno te noći otišla od njega, nije nameravala da se vraća. Ali već sledećeg dana ga je srela na plaži i osetila da je ovaj smušeni dečko zapravo prijatno društvo. Tokom sedam nedelja boravka na Grenadi, Džordž Blend je postao ustaljeni deo njene svakodnevice. Nisu se viđali tokom prepodneva, ali on je večeri provodio na plaži, a noću je bio sam u svojoj kućici.

Primitila je da kad zajedno šetaju izgledaju kao dvoje tinejdžera. *Sweet sixteen*.

On je možda mislio kako mu je život postao zanimljiviji. Upoznao je ženu koja ga je podučavala u matematici i erotici.

Džordž otvori vrata i osmehnu se.

„Je l' ti treba društvo?“, upita Lizbet.

Lizbet Salander je otišla od Džordža Blenda nešto posle dva ujutru. Telo joj je bilo ispunjeno toplinom i odlučila je da se do hotela prošeta plažom umesto da ide ulicom. Išla je sama kroz mrak, svesna da je Džordž na oko sto metara iza nje.

Uvek ju je pratio. Nikad nije ostajala da prespava kod njega i često se oštro bunio protiv toga da ona, žena, potpuno sama ide noću do hotela, tvrdeći da je njegova obaveza da je otprati. Posebno zato što je najčešće dugo ostajala kod njega. Lizbet bi obično saslušala njegovo izlaganje pre nego što bi diskusiju prekinula jednim kratkim 'ne'. *Ići ću kud hoću, kad hoću. End of discussion. I ne, ne želim pratnju.* Prvi put kad je otkrila da je prati, užasno se iznervirala. Ali sada joj je njegov zaštitnički instinkt bio donekle šarmantan, pa se stoga pravila da ne primećuje da on ide za njom i da se ne vraća kući sve dok se ne uveri da je ona prošla kroz kapiju hotela.

Pitala se šta bi uradio ako bi je neko iznenada napao.

Ona bi iskoristila čekić koji je kupila u gvožđari „Makintajer“ i nosila u spoljnom džepu ranca. Malo je fizičkih pretnji koje se ne mogu rešiti jednim dobrim čekićem, smatrala je Lizbet Salander.

Nebo je bilo posuto zvezdama, a mesec pun. Lizbet podiže pogled i nađe zvezdu Regulus u sazvežđu Lava, blizu horizonta. Skoro da je stigla do hotela kad najednom zastade. Iznenada spazi nekog tik uz vodu, na plaži ispred hotela. To je bio prvi put da je nekog videla na plaži tokom noći. Iako je razdaljina bila skoro sto metara, Lizbet je bez problema prepoznala čoveka pod mesečevom svetlošću.

Bio je to uvaženi dr Forbs iz sobe 32.

Lizbet poskoči u stranu i sakri se iza drveta. Kad je pogledala na drugu stranu, Džordža Blenda nije bilo. Čovek na plaži šetao se napred-nazad. Pušio je. Zastajao je u pravilnim razmacima i naginjao se kao da proverava nešto u pesku. Ova pantomima je trajala dvadeset minuta, a onda on iznenada promeni pravac, ode do sporednog ulaza u hotel i nestade.

Lizbet je sačekala nekoliko minuta pre nego što je otišla do mesta na kom je dr Forbs stajao. Kretala se po polukrugu i pažljivo posmatrala tlo. Videla je samo pesak, nekoliko kamenova i školjki. Posle dva minuta je prekinula ispitivanje ruba plaže i otišla u hotel.

Izašla je na balkon, nagnula se preko ograde i pogledala terasu svojih komšija. Bilo je tiho i mirno. Večerašnja svađa je očigledno završena. Nekoliko trenutaka kasnije otišla je po ranac, izvadila rizlu i napravila džoint od supstance kojom ju je Džordž Blend snabdeo. Sela je na stolicu i posmatrala mračnu vodu Karipskog mora dok je pušila i razmišljala.

Osećala se kao radarsko postrojenje u najvišem stanju pripravnosti.

„Najveći švedski fenomen od vremena grupe ABBA.” – People

„Zamislite filmove Ingmara Bergmana ukrštene sa romanom Tomasa Harisa *Kad jaganjci utihnu*.” – USA Today

Trilogija *Milenijum* je najpopularniji serijal svih vremena u Švedskoj, Norveškoj i Danskoj i veliki hit u Francuskoj, Italiji, Španiji, Nemačkoj i većini evropskih zemalja! Prodato je u preko 15 miliona primeraka u više od 40 zemalja.

Popularnost trilogije *Milenijum* učinila je Stiga Lašona najčitanim evropskim piscem u 2008!

Neposredno pred objavljivanje velike reportaže o trafikantu, novinar Milenijuma i njegova devojka pronađeni su mrtvi u svoim stana. Na oružju kojim je ubistvo počinjeno nalaze se otkisi Lizbet Salander. Imajući u vidu njenu prošlost, policija objavljuje poternicu za Salanderovom i potraga počinje. Međutim, njoj kao da se izgubio svaki trag...

Mikael Blomkvist doživljava šok kad čuje da je Lizbet Salander optužena za ubistvo njegovih prijatelja. Znajući koliko je Salanderova lestoča kada je u opasnosti, želi da je nađe pre nego što to pode za rukom nekoje drugom.

Pokušavajući da sledi slagalicu o ubistvu svojih prijatelja, odgovorni urednik Milenijuma kreće u još jednu opasnu potragu. Kroz suočavanja sa okončanim kriminalcima, ali i sa onima koji u zločinima učestvuju sa svojih visokih državnih položaja, Mikael Blomkvist dolazi do novih, zaprepastujućih saznanja, a Lizbetina prošlost dobija sasvim drugačiju dimenziju. Misterija se polako rasvetljava...

Stig Lašon (Stieg Larsson, 1954–2004), švedski novinar i urednik, poznat je po neumornom istraživanju i kritici negativnih društvenih pojava u švedskom društvu. Početkom ove decenije, započeo je rad na serijalu *Milenijum*. Neposredno pred objavljivanje *Muškaraca koji mrze žene*, umro je usled teškog srčanog udara, ne doživljavaći planetarni uspeh svojih romana.

Čarobna knjiga

www.carobnaknjiga.com

